

आवश्यक सामाग्रीहरु :

1. वाबुकमा रक्सि, अदुवा, दही चामालको अक्षता
2. काँसे थाल, एकमाना चामल, सिक्का पैसा,
3. सिरु, दुबो, तितेपाती, फुलपाती,
4. दसवटा दुनामा जाँडको छोक्रा (कोदो मर्चा मिसाएको)
5. जोडी कलश, जोडि दियो र दुईजना कन्याकेटीहरु
6. एउटा थुम्सेमा अन्न, खुर्पा, टेकुवा र एकजना बोक्ने ब्यक्ति
7. एउटा भाले (ऐच्छिक)

गृह पूजा विधि :

1. दुई जना कन्या केटीहरुलाई कलश र दियो बोक्न पर्दछ । एकजना ब्यक्तिले थुम्से र टेकुवा बोक्न पर्दछ । कसैले जाँडको छोक्रा, कसैले अक्षता बोक्न पर्दछ र सबैजना घर बाहिर निस्कन पर्दछ ।
2. त्यसपछि घरमुलीलाई मुल प्रवेश दुवारमा बत्ति बाल्न लगाई ढोग गराउन पर्दछ । यतिबेला गृह प्रवेश प्रार्थना बाचन गरिदिन पर्दछ ।
3. त्यसपछि कूबीमीलाई मुन्धुम बाचन गर्न लगाई, मुल प्रवेश दुवारलाई भालेले छुवाउदै, रक्सिले छर्किन्दै पूजा गर्दछ । यतिबेला कूबीमीसंगै सबैले जाँडको छोक्रा र अक्षताले मुल प्रवेश दुवारलाई छर्किनु पर्दछ ।
4. तेसपछि घर भित्र पसि घरलाई दाँया पारेर जाँडको छोक्रा र अक्षताले छर्काउदै घुम्नु पर्दछ । अन्त्यमा मुल खाँबोलाई पुजा गर्न पर्दछ ।
5. त्यसपछि भालेको घाँटीको भुत्ला, कलशको फुल र तितेपातीलाई सिरुले बाँधी मुल खाँबोमा झुण्डाई दिनु पर्दछ । मुल खाँबो नभए प्रवेश दुवारमा झुण्डाई दिनु पर्दछ ।

प्रकाशन सौजन्य :

लेखन तथा प्रकाशन : किरात राई प्रजा प्रतिष्ठान हडकड, 9203 3715

गृह प्रवेश कार्यक्रम

गृह प्रवेश कार्यक्रम गर्नेभए :

हडकडमा मौलिक किराती संस्कार अनुसार गृह प्रवेश कार्यक्रम गर्ने भए गृह प्रवेश कार्यक्रमको फारम भरि किराया हडकडमा बुझाउनु पर्नेछ । किराया हडकडले उपयुक्त समय मिलाई यस कार्यक्रमको आयोजना गरि दिने छ ।

सम्पर्क :

किरात धर्म संरक्षण तथा संस्कार बिभाग, 6282 8464; 5498 3077

किरात राई यायोक्खा हडकड, 6993 7354; 5125 2628

www.kiratrai.org/ritual-depart

गृह प्रवेश संस्कार :

किरातीहरूको आफ्नै मौलिक संस्कारहरू छन् । संस्कार भनेको बिधि, बिधान, नियम, आचारण हो । किरातीहरूको जन्म देखि मृत्यु पर्यन्त सम्मको संस्कारहरू छन् भने कुनै कामको थालनी देखि अन्त्य गर्ने सम्मको संस्कारहरू छन् । किरातीहरूको बिहान उठे देखि बेलुकी सुतिन्जेल सम्मको निति, नियमहरू छन् भने के गर्न हुने र के गर्न नहुने आचारणहरू छन् । यी संस्कारहरू किरात मुन्धुममा पाईन्छ । मुन्धुम भनेको सदियों बर्षदेखि पिता पुर्खाहरूले संगाली ल्याएको जिवन र जगतको नियम हो । दर्शन हो । मुन्धुमको पालना गर्न किरातहरूको धर्म हो । यसै मुन्धुमको एक अंश हो गृह प्रवेश संस्कार ।

किरातीहरूले घर बनाई सकेपछि गृह प्रवेश गर्ने संस्कार गर्दछ । यसलाई घरपैँचो समेत भनिन्छ । यस दिन घर बनाउने क्रममा काठको काम गर्ने सिकर्मीहरू, ढुङगा फुटाउने ब्यक्तिहरू, माटो मुछ्ने ब्यक्तिहरू, पर्खाल लगाउने डकर्मीहरू र ढुङगा माटो बोक्ने सबैजना लगायत घरभित्रको दाजुभाई र नरनाता ईष्टमित्रहरूलाई निमन्त्रणा गरिन्छ । गृह प्रवेशको दिन घरको मुलप्रवेश दुवार र मुल खाँबोको पुजा गरिन्छ ।

कार्यक्रमको रुपरेखा :

1. परिचय ग्रहण – घरमुली तथा निमन्त्रित ब्यक्तित्वहरू
2. गृह प्रवेश संस्कारबारे जानकारी – संस्कार विभाग
3. प्रवेश दुवारमा दियोबत्ति बाल्ने – घरमुली
4. गृह प्रवेश प्रार्थना बाचन – संचालक
5. गृह पूजा – कूबीमी
6. सगुन बितरण – सत्कार बिभाग
7. कन्याकेटीहरूलाई टिका तथा धामीलाई शिर उठाउनी – घरमुली बाट

गृह प्रवेश प्रार्थना :

हे सुम्निमा पारुहाड ।
हे पिता पुर्खाहरू हो ।
हे यस ठाँउको सिमेभुमे नागनगेनीहरू हो ,
हे यस धर्तीको ढुङगा, माटो, बनस्पतीहरू हो ।

आजदेखी यस घरमा, सबै परिवारको
शिर उच्च राखि रक्षा गर्नुहोस,
सबैको सुस्वास्थ्य र दिर्घायु दिनुहोस ।
हे धर्ती ढुङगा, माटो, बनस्पतीहरू हो ।
सवैलाई आर्शिबाद दिनुहोस ।

हे पिता पुर्खाहरू हो,
हामीले जाँडरक्सी, अन्न, पैसा, दियो राखी,
तितेपाती र फुलको कलश राखी,
पूजा गरिरहेका छौं ।

यस घरमा कुनै आपत बिपत आई नलागोस ।
घर परिवार सदस्यहरूको
मनले चिताएको कुरा पुगिरहोस ।
बाजेबोजु, बुबाआमा, बालबच्चा
सबैको शिर सधै उच्च रहिरहोस ।

जय पिता पुर्खाहरू हो ।
जय सुम्नीमा पारुहाड ॥
धन्यबाद ॥॥